



БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

БУЛГАН АЙМГИЙН МАЛ ЭМНЭЛГИЙН ГАЗРЫН 2024 ОНЫ САНХҮҮГИЙН
ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Аудитын код: БУА-2025/109/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Булган аймаг
2025 он

Дарга, тэргүүлэх аудиторын албан тушаалын албан үүргийг түр
орлон гүйцэтгэгч: **Ж.Энхцоодол**

Утас: **7034-2580**

Цахим хаяг: enkhtsoodolj@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: П.Содном

Утас: **70242495**

Цахим хаяг: Sodnomp@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт.....
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....
 - 3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа
 - 3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин.....
 - 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал
 - 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт.....
4. Аудитын тайлан
- 4.1 Ерөнхий зүйл
.....
- 4.2 Материаллаг байдал
.....
- 4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт.....
- 4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал
- 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт
- 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал
.....
5. Аудитын илрүүлэлт
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар



**БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Анхдагчдын өргөн чөлөө 1-120,
Жаргалант, 5-р баг, Булган сум, Булган аймаг,
63082, Утас/Факс: 7034-2580
Цахим шуудан: bulgan@audit.gov.mn

2025.02.20 № 89
танай _____ ны № _____ т

БУЛГАН АЙМГИЙН БОЛОВСРОЛЫН
ГАЗРЫН ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ
ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ
Б.МӨНХГЭРЭЛ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Булган аймгийн Боловсролын газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Булган аймгийн Боловсролын газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Монгол Улсын Засгийн газрын 2024 оны 07 дугаар сарын 24-ны өдрийн “Зарим яамдын зохион байгуулалтын бүтэц, орон тооны хязгаарыг батлах тухай” 6 дугаар тогтоолоор “Боловсрол шинжлэх ухааны газар” гэснийг Боловсролын газар” болгон өөрчилсөн байна.

Аудитын гол асуудал

Аймгийн Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсан дэд хөтөлбөрийн хүрээнд “Булган-Сорил 2024” арга хэмжээг зохион байгуулж төгсөх ангийн 428 сурагчдад 10 судлагдахуун хичээлийн хүрээнд 10 багштай гэрээ байгуулан вакумжуулсан сургалт зохион байгуулж 10.7 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

632502112

Аймгийн ИТХ төлөөлөгчдийн хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 05-ны өдрийн III/16 тогтоолоор байгууллагын үндсэн хөрөнгийн дансанд бүртгэлтэй ашиглалтын хугацаа дууссан цаашид ашиглах боломжгүй 129 нэр төрлийн 349 ширхэг 132.6 сая төгрөгийн хөрөнгө акталж данс бүртгэлээс хассан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Булган аймгийн Боловсролын газар нь 2024 онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн талаарх чанарын болон тоо хэмжээний үзүүлэлтэд тусгагдсан 5 зорилт 46 арга хэмжээний хэрэгжилт 97.7 хувиар дүгнэсэн, хөтөлбөр арга хэмжээнд зориулан 5,501.2 сая төгрөгийг төсөв батлагдаж, гүйцэтгэлээр 5413.1 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

Боловсролын газар нь 2024 оны санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй, аудитад ажил гүйлгээг түүврийн аргыг ашиглан гүйцэтгэсэн болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОРЫН
АЛБАН ТУШААЛЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ
ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ  Ж.ЭНХЦООДОЛ



2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>473,598,955.14</u>	<u>470943336.18</u>
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	473,598,955.14	470943336.18
351	Түүхий эд материал	433,703,008.06	359713858.66
35110	Тусгай зориулалттай материал	189,023,155.36	194030675.36
35130	Эм боох материал	244,679,852.70	165683183.30
354	Хангамжийн материал	39,895,947.08	111229477.52
35410	Бичиг хэргийн материал	1,376,780.00	2759360.00
35420	Аж ахуйн материал	9,073,898.00	40596219.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1,488,760.00	1152000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	2,212,180.00	4602116.00
35450	Барилгын засварын материал	1,576,000.00	5782900.00
35470	Бусад хангамжийн материал	24,168,329.08	56336882.52
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>455,062,221.55</u>	<u>441703642.73</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	455,062,221.55	441703642.73
392	Биет хөрөнгө	365,138,721.62	352176142.80
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	171,119,539.57	171119539.57
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(33,167,606.19)	-40682894.79
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	161,852,156.79	149935490.08
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(85,200,915.00)	-88451755.34
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	195,672,993.90	244613623.90
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(69,052,008.26)	-106473575.90
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	39,787,413.10	42766413.10
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(15,872,852.29)	-20650697.82
393	Биет бус хөрөнгө	89,923,499.93	89527499.93
39301	Програм хангамж	1,980,000.00	1980000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,496,000.07)	-1892000.07
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	89,439,500.00	89439500.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>928,661,176.69</u>	<u>912646978.91</u>
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>928,661,176.69</u>	<u>912646978.91</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	928,661,176.69	912646978.91
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	20,463,500.00	20463500.00
51101	Өмч: - төрийн	20,463,500.00	20463500.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	856,108,348.99	840094151.21
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	603,307,110.01	856853140.98
51220	Тайлант үеийн үр дүн	252,801,238.98	-16758989.77
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	52,089,327.70	52089327.70
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>928,661,176.69</u>	<u>912646978.91</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	5,316,115,172.25	6463789196.91
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,776,193,072.25	1545165350.91
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,796,656,571.96	1545165350.91
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,796,656,571.96	1545165350.91
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,598,900.00	4160400.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан үндсэн хөрөнгө	101,794,763.22	
1200018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан бараа материал	1,692,262,908.74	1541004950.91
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,536,777,500.00	4918623846.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,536,777,500.00	2193038200.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,536,777,500.00	2193038200.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	2,003,144,600.00	2725585646.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	700,488,440.00	861025996.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,302,656,160.00	1861422750.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	-	3136900.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	5,083,032,641.28	6480548186.68
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	5,083,032,641.28	6480548186.68
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,858,622,844.78	6034202755.95
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	940,502,712.24	1209384811.18
210101	Үндсэн цалин	518,931,936.91	645449717.91
210102	Нэмэгдэл	317,926,851.00	424167233.71
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	34,464,497.00	63930300.00
210104	Урамшуулал	69,179,427.33	75837559.56
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	126,145,752.60	154579842.25
210201	Тэтгэврийн даатгал	89,668,625.78	107380578.84
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,759,074.25	12178746.37
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,867,064.22	6883451.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,906,029.57	6742126.81
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	16,944,958.78	21394939.23
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	71,401,730.16	69925373.84
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,276,344.00	7838849.44
210302	Түлш, халаалт	56,025,981.21	59651102.40

210303	Цэвэр, бохир ус	4,955,404.95	2435422.00
210304	Байрны түрээс	6,144,000.00	0.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	72,198,451.60	59428533.00
210401	Бичиг хэрэг	7,194,284.00	7546520.00
210402	Тээвэр, шатахуун	27,620,653.70	32356644.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,031,900.00	4792000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,021,925.00	14733369.00
210408	Бараа материал ақталсны зардал	27329688.90	
2105	Нормативт зардал	1,775,152,388.31	1978440744.87
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,775,152,388.31	1978440744.87
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	33,130,150.00	10856360.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	647,700.00	0.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	532,600.00	1116500.00
210604	Урсгал засвар	31,949,850.00	9739860.00
2107	Томилолт, зочны зардал	26,198,350.00	39386900.00
210702	Дотоод албан томилолт	26,198,350.00	39386900.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,749,378,570.50	2424138740.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,742,862,480.00	2415747290.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	424,200.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	378,100.00	370100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	169,972.50	238950.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	5,272,900.00	7532700.00
210807	Газрын төлбөр	270,918.00	249700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	65,259,531.07	88061450.81
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	17,372,900.00	22038450.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	47,886,631.07	66023000.81
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	224,409,796.50	446345430.73
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	90,037,124.00	168363735.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	4,721,500.00	0.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	82,507,124.00	41844234.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	118406501.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,808,500.00	8113000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	134,372,672.50	277981695.73

213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	134,372,672.50	277981695.73
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>233,082,530.97</u>	<u>-16758989.77</u>
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>233,082,530.97</u>	<u>-16758989.77</u>

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>3,542,521,000.00</u>	<u>4922784246.00</u>
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	2598900.00	4160400.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	2598900.00	4160400.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	2598900.00	4160400.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2598900.00	4160400.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3539922100.00	4918623846.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1536777500.00	2193038200.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1536777500.00	2193038200.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	2003144600.00	2725585646.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	700488440.00	861025996.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1302656160.00	1861422750.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	0.00	3136900.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>3,534,671,000.00</u>	<u>4879446816.00</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3534671000.00	4879446816.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,310,261,203.50	4433101385.27
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	940,502,712.24	1209384811.18
210101	Үндсэн цалин	518931936.91	645449717.91
210102	Нэмэгдэл	317926851.00	424167233.71
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	34464497.00	63930300.00
210104	Урамшуулал	69179427.33	75837559.56
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	126,145,752.60	154579842.25
210201	Тэтгэврийн даатгал	89668625.78	107380578.84
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8759074.25	12178746.37
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8867064.22	6883451.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1906029.57	6742126.81
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	16944958.78	21394939.23
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	71,386,330.16	75425373.84
210301	Гэрэл, цахилгаан	4276344.00	7838849.44

210302	Түлш, халаалт	56025981.21	65151102.40
210303	Цэвэр, бохир ус	4940004.95	2435422.00
210304	Байрны түрээс	6144000.00	0.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	45,510,278.00	59074349.00
210401	Бичиг хэрэг	6022000.00	9160044.00
210402	Тээвэр, шатахуун	28275078.00	34211500.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4031900.00	4792000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	7181300.00	10910805.00
2105	Нормативт зардал	263,396,760.00	420272378.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	262632860.00	404898258.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	763900.00	15374120.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	39,075,770.00	34679191.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	5943220.00	1406591.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1961900.00	1830000.00
210604	Урсгал засвар	31170650.00	31442600.00
2107	Томилолт, зочны зардал	26198350.00	39386900.00
210702	Дотоод албан томилолт	26198350.00	39386900.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,780,572,450.50	2424138740.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1773981860.00	2415747290.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	424200.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	378100.00	370100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	244472.50	238950.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	5272900.00	7532700.00
210807	Газрын төлбөр	270918.00	249700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	17,325,800.00	16159800.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	17055800.00	15899800.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	270000.00	260000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	224,409,796.50	446345430.73
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	90037124.00	168363735.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	4721500.00	0.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	82507124.00	41844234.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	0.00	118406501.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2808500.00	8113000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	134,372,672.50	277981695.73
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	134372672.50	277981695.73
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	7850000.00	43337430.00

5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	7931000.00	43337430.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	7931000.00	43337430.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	7931000.00	43337430.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	7931000.00	43337430.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-7931000.00	-43337430.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	0.00	52,089,327.70	623,770,610.01	675,859,937.71
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	0.00	52,089,327.70	623,770,610.01	675,859,937.71
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0.00	0.00	0.00	20,463,500.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	20,463,500.00	0.00	0.00	
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	233,082,530.97	233,082,530.97
C08	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	20,463,500.00	52,089,327.70	856,853,140.98	929,405,968.68
D01	2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	20,463,500.00	52,089,327.70	856,853,140.98	929,405,968.68
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	20,463,500.00	52,089,327.70	856,853,140.98	929,405,968.68
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				0.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-16,758,989.77	-16,758,989.77
D09	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	20,463,500.00	52,089,327.70	840,094,151.21	912,646,978.91

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,195,538,200.00	1,924,196,904.27

21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,195,538,200.00	1,924,196,904.27
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,925,835,100.00	1,755,833,169.27
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,286,007,400.00	1,174,019,232.18
210101	Үндсэн цалин	700,074,700.00	645,449,717.91
210102	Нэмэгдэл	446,347,300.00	388,801,654.71
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	64,028,700.00	63,930,300.00
210104	Урамшуулал	75,556,700.00	75,837,559.56
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	173,390,800.00	150,253,975.25
210201	Тэтгэврийн даатгал	112,371,300.00	103,054,711.84
210202	Тэтгэмжийн даатгал	15,254,900.00	12,178,746.37
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,771,200.00	6,883,451.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	7,986,800.00	6,742,126.81
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	30,006,600.00	21,394,939.23
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	83,962,000.00	75,425,373.84
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,934,200.00	7,838,849.44
210302	Түлш, халаалт	65,746,400.00	65,151,102.40
210303	Цэвэр, бохир ус	3,254,100.00	2,435,422.00
210304	Байрны түрээс	6,027,300.00	-
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	52,038,400.00	52,017,449.00
210401	Бичиг хэрэг	9,157,200.00	9,160,044.00
210402	Тээвэр, шатахуун	21,617,000.00	21,620,300.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,807,400.00	4,792,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	16,456,800.00	16,445,105.00
2105	Нормативт зардал	36,412,700.00	33,068,878.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	21,006,600.00	17,694,758.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	15,406,100.00	15,374,120.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	55,369,100.00	55,187,191.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	21,917,400.00	21,914,591.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,924,600.00	1,830,000.00
210604	Урсгал засвар	31,527,100.00	31,442,600.00
2107	Томилолт, зочны зардал	21,970,300.00	15,146,900.00
210702	Дотоод албан томилолт	21,970,300.00	15,146,900.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	216,364,800.00	200,399,470.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	207,192,200.00	192,008,020.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	370,900.00	370,100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	240,100.00	238,950.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	8,311,900.00	7,532,700.00
210807	Газрын төлбөр	249,700.00	249,700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	319,600.00	314,700.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	54,700.00	54,700.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	264,900.00	260,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	269,703,100.00	168,363,735.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	269,703,100.00	168,363,735.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	4,000,000.00	-
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	87,394,200.00	41,844,234.00

213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	170,181,900.00	118,406,501.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	8,127,000.00	8,113,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	4,388,576,400.00	2,197,198,600.00
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	2,193,038,200.00	-
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	2,193,038,200.00	
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	2,193,038,200.00	2,193,038,200.00
122005	Орон нутгийн төсвөөс	2,193,038,200.00	2,193,038,200.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	2,500,000.00	4,160,400.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,500,000.00	4,160,400.00
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	60.00	47.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	-	1.00
610001	Төсвийн байгууллага	-	1.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	60.00	46.00
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	41.00	27.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	18.00	18.00

2.5 Аудит хийсэн төсвийн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,720,605,646.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,720,605,646.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,720,605,646.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	35,365,579.00
210101	Үндсэн цалин	
210102	Нэмэгдэл	35,365,579.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	4,325,867.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	4,325,867.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	12,591,200.00
210401	Бичиг хэрэг	
210402	Тээвэр, шатахуун	12,591,200.00
2105	Нормативт зардал	387,203,500.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	387,203,500.00
210502	Хоол, хүнс	
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,136,900.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,136,900.00
2107	Томилолт, зочны зардал	24,240,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	24,240,000.00

210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,237,842,800.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,237,842,800.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	15,899,800.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	15,899,800.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,725,585,646.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	2,725,585,646.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	860,896,996.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,861,551,750.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	3,136,900.00
131106	Төсвийн урамшуулал	
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 34,431.2 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс, 25913.8 мянган төгрөгийн 3 төлбөрийн акт тогтоож, 8,517.4 мянган төгрөгийн зөвлөмж өгсөн.

5.1 Төлбөрийн акт

1. Цалингийн зардлаас байгууллагын даргын 2024 оны А/02 дугаар тушаалаар 2023 оны байгууллагын "хөдөлмөрийн аварга" шалгарсан Р.Түмэн-Эрдэнэд нэг сарын үндсэн цалин 1,100,000.00 (нэг сая нэг зуун мянган) төгрөгөөр шагнасан байна.

Энэ нь Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах;" Засгийн газрын 2019 оны 05 дугаар тогтоолын 2.2 "Төрийн албан хаагчид улирлын ажлын үр дүнгээр олгох мөнгөн урамшууллын дээд хэмжээ нь албан хаагчийн албан тушаалын сарын үндсэн цалингийн 50 хувиас хэтрэхгүй байна." гэсэн заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

2. Төрийн захиргааны албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журмын дагуу тэтгэмж олгохдоо 2023 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрөөс өндөр насны тэтгэвэрт гарч үргэлжлүүлэн хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллаж байгаа Гурванбулаг сумын мал эмнэлгийн улсын байцаагч С.Энхтүвшинд 6,558,015.00 (зургаан сая таван зуун тавин найман мянга арван таван) төгрөгийн тэтгэмж олгосон байна.

Энэ нь Засгийн газрын 2024 оны 83 дугаар тогтоолын 2.1-д "Сум болон нийслэлийн Багахангай, Багануур, Налайх дүүрэгт Төрийн албаны тухай хуулийн 12 дугаар зүйлд заасан албан тушаалд томилогдон тасралтгүй 5 жил (60 сар), түүнээс дээш хугацаагаар ажилласан төрийн захиргааны албан хаагч мөнгөн урамшуулал авна.", 5.2 "Төрийн байгууллагаас өндөр насны тэтгэвэрт гарсан

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

иргэн төрийн захиргааны байгууллагад дахин ажиллаж байгаа тохиолдолд түүнд мөнгөн тусламж олгохгүй." гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

3. Мал, амьтны эрүүл мэндийн тухай хуулийн 32.1.5 дахь заалтыг үндэслэн мал эмнэлгийн лабораторийн эрхлэгч Б.Энхболдод 5,674,711 (*таван сая зургаан зуун далан дөрвөн мянга долоон зуун арван нэгэн*) төгрөг, мал эмнэлгийн лабораторийн шинжлэгч эмчээр ажиллаж байгаад Мал эмнэлгийн газарт 2 жил ажиллаж байгаа С.Уянгад 6,463,529 (*зургаан сая дөрвөн зуун жаран гурван мянга таван зуун хорин есөн*) төгрөг, 2019 оноос Булган сумын мал эмнэлгийн тасгийн тархвар зүйч, 2023 оноос улсын байцаагчаар ажиллаж байгаа С.Туулайсайханд 6,117,568 (*зургаан сая нэг зуун арван долоон мянга таван зуун жаран найман*) төгрөг нийт 18,255,808.00 (*арван найман сая хоёр зуун тавин таван мянган найман зуун найман*) төгрөгийн тэтгэмж олгосон байна.

Энэ нь Мал амьтны эрүүл мэндийн тухай хуулийн 32.1.5-д "*Сумын мал эмнэлгийн тасагт ажиллаж байгаа малын эмчид таван жил тутам нэг удаа 6 сарын үндсэн цалинтай тэнцэх хэмжээний мөнгөн тэтгэмжийг төрөөс олгох*" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

5.2 Албан шаардлага

Байхгүй

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

Үндсэн хөрөнгийн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:1 Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн 6 нэр төрлийн 7,967,418.1 төгрөгийн хөрөнгө байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 31.3.3 дахь " засаж сэлбэн ашиглах боломжгүй эд хөрөнгийг акталж устгах;" , Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын хорооны 271 тоот тогтоолоор баталсан 7.1-д заасан "Төрийн өмчит хуулийн этгээд нь эзэмшилдээ байгаа илүүдэл хөрөнгө болон элэгдэл хорогдлын шимтгэлээр анхны үнийг нөхсөн, түүнчлэн нөхөөгүй боловч гэмтэж засаж сэлбээд өөр зориулалтаар ашиглаж болох эд хөрөнгийг ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох саналыг бэлтгэн Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газарт ирүүлж шийдвэрлүүлнэ" гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн хөрөнгийг хууль журмын дагуу шийдвэрлүүлж, өөрчлөлтийг данс бүртгэлд тусгах.

Үндсэн хөрөнгийн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:1 Бараа материалын дансанд үндсэн хөрөнгийн шинжтэй 1 нэр төрлийн 550,000 төгрөгийн хөрөнгө байна.

Энэ нь НББОУС-16-д "Үндсэн хөрөнгө гэж дараах шалгуурыг хангасан хөрөнгийг хэлнэ а/ үйлдвэрлэл, борлуулалт, үйлчилгээ, түрээс эсвэл удирдлагын хэрэгцээнд ашиглаж байгаа б/ нэгээс дээш тайлант хугацаанд ашиглагдах" хөрөнгийг хэлнэ" гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

С.Туулайсайханд												
Цалингийн зардлаас байгууллагын даргын 2024 оны А/02 дугаар тушаалаар 2023 оны байгууллагын "хөдөлмөрийн аварга" шалгарсан Р.Түмэн-Эрдэнэд нэг сарын үндсэн цалин 1,100,000.00 (нэг сая нэг зуун мянган) төгрөгөөр шагнасан байна.	1	1100.0	1	1100.0								
Төрийн захиргааны албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журмын дагуу тэтгэмж олгохдоо 2023 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрөөс өндөр насны тэтгэвэрт гарч үргэлжлүүлэн хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллаж байгаа Гурванбулаг сумын мал эмнэлгийн улсын байцаагч С.Энхтүвшинд 6,558,015.00 (зургаан сая таван зуун тавин найман мянга арван таван) төгрөгийн тэтгэмж олгосон байна.	1	6558.0	1	6558.0								
Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн 6 нэр төрлийн 7,967,418.1 төгрөгийн хөрөнгө байна.							1	7967.4				

